

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izda vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Rokovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettirvrtice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Novo ministrstvo.

Baron Bienerth je meseca decembra povedal cesarju, da odstopi s svojimi tovariši. Bila pa je to velika neodkritosrčnost, kajti Bienerth je hotel samo odstaviti njemu in nekaterim strankam neljube tovariše. Iti je moral minister za notranje zadeve, Haerdth, ker je bil baže preveč strog proti svojim uradnikom, dandanes pa mora vse klečeplaziti pred uradniki in jim neprestano skrbeti za vedno višje plače. Iti sta morala oba Poljaka, finančni minister Bilinski in minister za Galicijo, Dulemba, ker so že drugi Poljaki težko čakali, da pridejo na njih mesto in vlečejo visoke plače. Sicer pa Slovenci ne bomo jokali za Bilinskim radi predlaganega davka na vino. Iti je moral tudi delavski minister Ritt, ker o zadevah svojega ministrstva ni mnogo razumel. Poljedelsko ministrstvo pa ni niti imelo zadnji čas svojega ministra, ker se doseđanja vlada ni mnogo brigala za poljedelstvo, ampak je vodil poljedelsko ministrstvo tako kakor je hotel Bienerth in vsi dunajski neprijatelji kmetov, oddelni načelnik vitez Pop.

Imenovane može je postavil baron Bienerth na suho, vkrcal namesto njih druge može, in sedaj bode plula zopet Bienerthova ladja naprej, gnana od prijaznih in tudi mnogo nasprotnih vetrov. Bienerth je predložil novo ministrstvo v ponedeljek, dne 9. januarja cesarju v potrjenje, in drugi dan so bili novi ministri že imenovani. Sestavljeno je ministrstvo takole: Predsedništvo baron Bienerth; notranje ministrstvo grof Wickenburg; finančno dr. Robert Mayer; trgovinsko dr. Rihard Weisskirchner; pravosodno dr. Hohenburger; železniško dr. Glombinski; domobransko Georgi; naučno Stürgkh; za Galicijo Zaleski; delavsko Karl Marek; poljedelsko baron Widmann. Vseh skupaj je torej 11 mož, med njimi dva Poljaka Glombinski in Zaleski, en Čeh Marek, vse drugo so bolj ali manj zagrizeni Nemci.

Novi može so notranji, železniški, finančni, delavski, poljedelski in gališki minister. Notranji minister je grof Wickenburg, ki je zelo velik prijatelj Bienerthov. Vsed tega mu tudi cvete sedaj pšenica, čeravno Bienerth vsak dan od zore do mraka zatruje, da se ozira pri svojem delovanju le na zasluge in na pravico. Železniški minister je postal vseučilišeni profesor dr. Glombinski, ki zna razločevati brzovlak od tovornega vlaka, mnogo več pa o železniških stvarih ne bo razumel. Delavski minister je postal Čeh Karl Marek, ki je sedel doseđaj kot dober uradnik v železniškem ministrstvu, a spretna roka Bienerthova ga

je sedaj zagrabila ter ga postavila na čelo delavskega ministrstva, ki mu je popolnoma novo. Poljedelski minister pa je postal nemški baron Widmann, kateri je celo svoje življenje služil po glavarstvih, namestnjah in ministrstvih ter bil sedaj nazadnje dvorni svetnik pri šlezki deželni vladi, a s poljedelstvom se celo svoje življenje ni pečal.

Vsi drugi ministri so ostali. Da bi Slovenci ne mislili, da se jim bo sedaj boljše godilo, obdržal je Bienerth v ministrstvu še tudi naša stara narodna nasprotnika, grofa Stürgkha in Hohenburgerja. Za to ljubeznivo pozornost se bodo naši slovenski poslanci Bienerthu že hvaležne izkazali. Vlado bodo podpirali vsi Nemci, Poljaki in Italijani, nasprotniki njeni pa bodo Čehi, Slovenski klub, Rusini in socialni demokratje. Plojev klub se bo delal zopet nasproti volilcem sovražnega vladi, na Dunaju pa je vedno na uslugo, tem bolj, ker je vlada sedaj klubovega načelnika Ploja zopet potisnila za en plačilni razred višje. Splošno se misli, da novo Bienerthovo ministrstvo ne bode dolgo živelo, ampak skrbelo, da se pogodijo Nemci in Čehi, potem bo odstopilo in se sestavilo na novo s pomočjo Čehov. Če pa se Nemci in Čehi ne pobotajo, potem pa bo državni zbor kmalu razpuščen, in Slovenci dobe s tem priložnost, da pometejo z zadnjimi liberalnimi ostanki.

Lesna trgovina.

Mestni ljudje imajo radi gozdove, ker je tam dober in zdrav zrak. Kmet ljubi gozd, ne samo, ker je v njem zdrav zrak, ampak ker je v njem tudi denar. Kjer so gozdovi, tam ni mnogo uboštva.

Naša avstro-ogrska-bosanska država ima 21 in pol milij. ha gozda. Na avstrijske dežele odpade okoli 9 in tričetrt milijonov ha gozda, med tem približno 6 milijonov ha črnega gozda (smreka, jelka, bor, mecesen), čez 2 milijona ha listnatega gozda (bukev in hrast), okoli 1½ milijona ha pa mešanih gozdov. Vsakoletni prirastek v Avstriji se računi na 30 milijonov kubičnih metrov, toda samo manjša polovica tega prirastka je trgovinski les, večja polovica je les za drva. Izmed trgovinskih dežel ima največ gozdov Galicija, za njo pride Češka in na tretjem mestu Štajerska s približno 1 milijonom ha gozdov.

Avstro-Ogrska-Bosna ima več gozdov nego Nemčija, Švica, Italija, Francija, Španija. Francija je izgubila svoje gozdove za časa revolucije, ko so se francoski prvaki liki naši liberalni gromovniki borili proti mračnjaštvu in nazadnjaštvu, zahrbtno pa prid-

no odirali in ropali ljudstvo in deželo. Glede lesnega izvoza prekašamo tudi Rusijo, Švedsko, Norveško in Finsko, ki so najbolj bogate lesne dežele.

Naš les se rabi doma v državi in se izvažata tudi čez meje v tuje dežele. Uporaba doma je velika. Na človeka pride v Avstriji en kubični meter, na Nemškem samo 0'8, na Francoskem 0'7, na Italijanskem 0'4 kubičn. m. Glavna središča lesne trgovine v državi so Dunaj, Praga, Trst in Budimpešta. Vsako središče ima svoje posebne trgovske navade (usance), ki se nanašajo na trgovske sklepe, pogoje, na način mere in zaračuna, na kakovost, obliko itd.

Naša lesna trgovina z inozemstvom je zelo velika in prinese Avstriji izven vseh inozemskih trgovin največ denarja. Naš les gre v vse evropske države, a tudi v Egipt. Največ izvažamo lesa v Nemčijo, Italijo, Švico, Rumunsko, Rusijo.

Les, ki gre od nas v Rusijo in Rumunijo, se ne porabi tamkaj, ampak je prehodno (transitno) blago, ter gre od tam čez Galac in Odeso v različne dežele ob sredozemskem morju. Vzhodna Galicija, Bukovina in Sedmograška ne pošilja svojega lesa čez Trst ali Reko v obsredozemske dežele, ampak čez tujino. Lesa iz alpskih dežel gre največ v Nemčijo, Švico in Italijo.

V Italiji ima lesna trgovina dvojno pot; v gornjo Italijo (za alpski les) po železnicah, v južno in srednjo (za ogrsko-bosanski les) po morju čez Reko, Spljti, Metkovič, Gruž. Z našim lesom tekmujejo v Italiji Škandinavija, Rusija in Severna Amerika.

Razvijajoči se brezgozdni Egipt potrebuje vedno več lesa od nas. Istotako Turčija, ki ima sicer mnogo lesa, a zelo zanemarjeno gospodarstvo.

Prejšnje čase je izvažala Avstro-Ogrska zelo veliko dog posebno v Francijo in tudi druge vinorodne dežele. Toda hrastje se je izsekalo, obenem pa se zanemarilo, poskrbeti za naraščaj. Marsikatero mestoce na kmečkem posestvu bi bilo primerno za hrastič in bi se dobro obrestovalo.

Največ se izvažata v lesni trgovini žaganic. Leta 1909 se je izvozilo tega blaga za 118.569.434 kron, in sicer v vse evropske dežele, največ pa v Italijo, Rumunijo, Nemčijo, Egipt in Švico. Vsega lesa skupaj pa se je izvozilo leta 1909 iz naše celokupne države v inozemstvo za 231 milijonov kron.

Slovenska lesna trgovina je še vse preveč v židovskih rokah, ki imajo glavni dobiček od nje. Na Kranjskem sili tudi že slovensko trgovstvo v ospredje. Povsod bi morali stati Slovenci v prvih vrstah in vse naše narodno gospodarstvo sami opravljati.

PODLISTEK.

Zganje na „likofu“.

Humoreska. — Spisal Ivan R. bar.

Zidarja starega Blaža so povsod radi sprejemali v delo, ker je vsako reč marljivo in spretno izvršil. Pred nekaj leti zidal je s svojim pomočnikom klet pri Garlinovih.

Da, res, bil je pridn in vestn; pa kaj, ko ima tudi najboljši človek na svetu svoje slabosti. In Blaževa slabost je bila ta, da je posebno rad zahajal v hiše, ki imajo nad vratmi razobešeno smrečico. Njegova najljubša pijača je bila žganje. Mnogokrat, če je imel le količkaj denarja, je sedel po cele noči v krčmi ter si gasil svojo dozdevno žejo. Pravijo, da je imel od začetka precej lepo kmetijo, pa kaj, ko je šlo vse po grlu. Kar je čez teden zaslužil, to je v nedeľjo zapil. In tako je šlo venomer naprej.

Klet sta zidala že nad mesec dni, kajti morala sta napraviti veliko in prostorno. Tekom drugega meseca pa se je delo kleti že nagibalo h koncu.

Nekega dne reče stari Blaž svojem pomočniku: „Tine, jutri bova s kletjo gotova, kaj hočeva imeti za „likof“? Tine migne z ramama in odgovori: „Morala bova imeti že to, kar dobiva od gospodarja.“ „Kaj,“ reče osorno Blaž, „Ali ne veš, ta gospodar je skopuh, ta nama že ne privošči kapljice žganega, ki se meni najbolj prileže.“ Za nekaj časa oba molčita. „Naj bo,“ de naposled stari Blaž. „Danes gre ravno domači hlapec v trg, dal mu bom denar, da nama prinese dobrega žganja za jutri.“ Nato gre stari Blaž iz kleti k hlapcu ter mu naroči, naj pride k njemu,

predno bo šel v trg, da mu nekaj prinese. Ko je bil hlapec že pripravljen na pot, stopi Blaž k njemu in mu naroči: „Na, tu imaš in prinesi mi slatinsko steklenico najboljše slivovke. Nato mu da steklenico z denarjem in hlapec odide.

Pretekli ste kaki dve uri, in hlapec je bil z žganjem že doma ter ga nesel naravnost v klet. Z nepopisnim veseljem prime zidar steklenico v roke, malo okusi ter reče: „Hej, Tine, to je pijača, ki je posebno pripravna za jutri. Potem postavi steklenico v kleti na neko omarico, ki pa še ni imela vrat. Hlapec, to videč, odide v hlev po svojih opravkih.

Fantje iz tiste okolice so se na večer kaj radi zbirali na griču pred vasjo, uganjali tam svoje burke in včasih tudi katero zapeli. V tej družbi je bil vsak večer tudi Garlinov hlapec.

In tako so se zbrali tudi tisti večer, ko bi imel obhajati drugi dan stari Blaž „likof“.

Ko so se petja že naveličali, začne Garlinov hlapec razlagati, kako je danes prinesel zidarjem žganje, kje ima skritega, in da lahko pridejo do njega.

„Pojdimo in poskusimo, mogoče da se nam posreči,“ reče eden izmed njih. Predlog je obveljal in vsi se odpravijo proti Garlinovi kleti.

„Ti Nande boš šel v klet in prinesel žganje ven,“ rečejo enemu, ki je bil izmed vseh najbolj navihan. „Dobro,“ jim odgovori.

Ko stopijo pred klet, Nande tiho odpre kletna vrata, na katerih še ni bilo ključavnice ter vse preptilje in preišče po kleti. Vedeli so vsi dobro, da jih zidar ne bo zasačil, ker je že spal. Ni še poteklo pet minut, in steklenica z žganjem je bila že v fantovskih rokah. Nato se začnejo pomenkovati, kaj hočejo sedaj s steklenico. „Kaj“, oglasi se navihani Nande. „Izlijmo žganje, pri studencu pa jo napolnimo z vodo, ki

je ravno takšne barve, kakor je bilo žganje, ter jo postavimo na ravno isto mesto nazaj. Tako je tudi storil.

Z velikim smehom odpravijo se fantje po cesti, od koder so prišli. Dobro so vedeli, da bode starega Blaža strašno razjarilo, ko bode spoznal celo komedijo. Dogovorijo se še, da bodo prišli drugi dan vsi pred klet, ko bodega zidarja gotova.

Drugi dan sta zidarja celo dopoldne prav pridno zidala in izdelovala, ker sta se že veselila svojega „likofa“. Popoldne pa je bila klet dovršena in fantje so že tudi čakali smešnega prizora. S silno radostjo popade zdaj Blaž steklenico ter veli svojemu pomočniku: „Tine, pojdi sedaj, da ga malo nastaviva, saj sva ga že zaslužila.“ Blaž je imel tudi navado, da je rad ljudi pikal z grdimi besedami. Držeč steklenico v roki, reče zaničljivo proti fantom: „No vi, vaški potepuhi, kaj ne, da vam diši ta moja žlahtna kapljica, o le kupite si jo, če jo hočete piti.“ Nato vzame še kupico v roke in začne natakati „žganje“. S polno kupico v roki se obrne proti fantom in jih zaničljivo nagovori: „Hej, lenuhi, na zdravje vas, pil bom pa jaz,“ ter parkrat prav hlasno potegne iz kupice, toda...

Fantje se začnejo vsi glasno krohutati in kličejo: „Blaž, le pijte vodo na Vaše zdravje!“ Nato se razkrope, kakor če butneš v sršenovo gnezdo. Blaž se zasveti v glavi. Ves zelen od jeze žuga za njimi: „Čakajte, presneti potepuhi!“ Poskoči malo za njimi in zopet postoji ter röhni: „Taki paglavci naj bi me za norca imeli!“ Steklenico z vodo pa zažene, da se je razletela na tisoč koscev...

In od tistega časa se je stari Blaž strašno razjezil, če ga je kdo vprašal, kako je pil žganje na Garlinovem „likofu“.

odredila policija važne ukrepe, kako bi se to nevarno in razbojniško družbo vjelo kolikor mogoče brez prelivanja krvi. Ob 4. uri zjutraj je obkolilo 700 policajev dotično hišo, v kateri so se zabarikadirali anarhisti: popolnoma tiho in mirno so spraznili vsa okoli stoječa poslopja, ker so jih hoteli vjeti v spanju, kar se jim pa žalibog ni posrečilo. Ko je hotel namreč tajni policaj Lesson na dano znamenje vdreti skozi glavna vrata v to razbojniško gnezdo, je v prsa smrtno zadet padel mrtev na prag. Sedaj se je začela prava bitka: policajji so popolnoma obkolili vso hišo, zasedli tudi okna nasproti ležečih hiš ter začeli streljati v okna, iz katerih so pošiljali anarhisti smrtonosne krogle iz revolverjev na okoli stoječe policaje. Boj je trajal nekaj malo časa, na kar se je nekoliko poleglo. Ker je bila večina policajev dotičnega kraja zbrana okoli one nevarne hiše, je umljivo, da so porabile to priliko take brezposelne osebe, ki gledajo le na to, kako bodo živeli od ropa in se tako debelili na račun drugih poštenih ljudi. Zato so morali policajji paziti ob enem na to, da odstranijo te nevarne ljudi: pri tem delu so se pa spopadli s temi tatovi, tako, da so bili policajji na dveh straneh v hudem in nevarnem boju. Le z velikim naporom se je posrečilo policiji, prodreti vrste te poulične druhalj in jih končno razgnati. Ob 10. uri zjutraj se je boj z anarhisti zopet pričel, na bojišče je prišel voditi boj proti anarhistom sam predsednik cele londonske policije z novo četo policajev in z oddelkom vojakov — a vse to ni nič pomagalo. Nato so prišli policajji za skrajno sredstvo, to je, hoteli so zadušiti anarhiste z dimom. Ko so to zapazili anarhisti, so se zbrali vsi na strehi ter pričeli od tod streljati na policaje. V tem trenutku je pridrdralo topništvo s tremi topovi in se že pripravljalo na obstreljevanje hiše, kar se pokaže na enkrat s strehe goreč plamen, ki je obvladal v par minutah celo poslopje. Grozen je bil pogled, ko se je vdrla streha s šestimi anarhisti v goreče brezdnjo, kjer so jih dobili pozneje vse zgorele.

Ljudstvo strelja na oduškega peka. Iz Varšave v Galiciji poročajo, da je dne 31. decembra 1910 več sto ljudi broječa množica, oborožena s samokresi, vdrla v pekarijo nekega judovskega peka, ki je prodajal predrag kruh. Ljudje so streljali in težko ranili peka, smrtno je ranjena njegova hči, žena ubita. 80 oseb so zaprli.

Silen potres. V Taškendu in v Vjernuju v Sred. Aziji je bil silen potres. Potres je trajal 5 minut in porušil mnogo hiš. Prebivalstvo je letalo na pol obleženo na ceste. Mnogo oseb je ubitih. Potresni sunki se še vedno ponavljajo, je pa silen mraz, 10 stopinj R., tako, da se je bati, da zmrzne na prostem več tisoč ljudi. Poroča se, da so uničene cele naselbine.

Tri tisoč slučajev kolere. Kolera na Madeiri, portugalskem otoku, tako divja, da je obolelo in umrlo že 3000 oseb.

Otroci oboleli na živinski kugi. Več otrok je obolelo v Olomucu na znakih živinske kuge, ki so popolnoma slični goveji kugi na gobcu in na parkljih. Dognali so, da so pili otroci mleko krav, obolelih na goveji kugi.

Alkohol umoril otroka. Zalostno sliko o žganjarski kugi v Slavoniji nam podaja naslednji dogodek: V Kobaši so pred dvema tedni pri nekem kmetu štirje kmečki fantje prešli seno. Gledat je prišel šest let stari deček, ki so mu sirovi in žganja pijani fantje dali piti štiri vinske čaše z vodo razredčenega špirita, ki so ga tudi sami pili. Seveda je bila posledica strašna: deček se je kmalu zgrudil in umrl.

Sam si je pel pri pogrebu. Vsekakor je nenačuden dogodek, da mrtvec pri pogrebu sam sebi poje. No, to čudo so doživeli prijatelji in znanci umrlega italijanskega čevljarja Pietra Ficco-a v Washingtonu. Bil je za žive dni strasten ljubitelj glasbe ter je imel sam krasen glas. S prvim svojim prihrankom si je kupil gramofon. Pustil si je tudi napraviti gramofonske plošče lastnih pesmi. Ker je spoznal, da mu ob smrti ne bodo mogli peti pevci, kakor je to navada v njegovi domovini, je odredil pri poroki, da mu mora pri pogrebu igrati gramofon. In res, ko so spuščali krsto s pokojnikov glas, v grob, začel se je iz gramofona pokojnikov glas, s kojim je pel „Ave Maria“ od Gounoda in serenado. Gramofon in 72 plošč, ki jih je zapustil Pietro Ficco, bodo poslali v Italijo njegovi materi.

Proti poročni prstanom v telovnikovem žepu so odločno vstale Američanke. V New-Jerseyu so osnovale močan klub, ki se bo boril proti onim možem, ki nosijo poročni prstan v telovnikovem žepu, da morejo slepiti ženske. Izdale so geslo: Varstvo našim hčeram pred nakanami oženjenih moških, ki se izdajajo za samske! Zahtevajo strog zakon, ki bi nalagal možem, ki nosijo poročni prstan v žepu, denarne kazni od 5000 dolarjev višje ali pa ječo enega do dveh let. Te Američanke si vedo pomagati!

Nedeljsko delo ne koristi. Častivredni arski župnik na Francoskem, ki je umrl v sluhu svetosti, je opominjal svoje farane, naj skrbno posvečujejo Gospodove dni. Rekel je: „Nedelja je last božja, je dan Gospodov. Gospod Bog je med sedmimi dnevi v tednu obdržal za-se samo en dan. Kako si torej prisvajate, kar ni vašega? Saj veste, da ukradeni blago ne pripada nikdar dobička. Od dne, ki ga Bogu ukradete, ne boste imeli nobene koristi. Dve reči poznam, ki spravita človeka na beraško palico: Tatvina in nedeljsko delo!“

Značajan mladenič je bil pač mlad vojak v Francoski vojski, ki je bila leta 1880 poslana zoper Kitajce. Nekega dne je zaslišal isti v bližini v vojašnici poseben ropot in šum. Gre, da pogleda, kaj je.

Prav kar so bili tovariši v torbi za patrone, ki je bila last nekega prostovoljca, našli rožni venec, in zavoljo tega so sesuli nadenj celo ploho smeha, kletvin in sramotjenja. „Dajte sem rožni venec,“ je zaklical tedaj med oni divji hrup naš mladi vojak. „Vi ste tako nesramni, da zaničujete predmet, ki ga marsikatera vašša mati pogostokrat rosi s solzami.“ Cel grom kletvin in zmerjanja se je odzval njegovim besedam; toda mladi junak je ostal neustrašen in ni odnehal, dokler ni dobil rožnega venca v roke. Potem je razuzdanim sramotilcem moško in odločno zaklical: „Verujte mi, boljši je vojak z rožnim vencem v žepu, kot pa s sramotilnimi besedami na jeziku!“

Francoski polkovnik Paquerre (beri Paker) je imel sina na politehnični šoli v Parizu, in je ta nekoč očetu v pismu potožil, da mu je težko braniti čast vere in cerkve pred brezbožnimi in razuzdanimi tovariši. Oče je odpisal sinu med drugim to-le: „Brez obotavljanja razvij in visoko dvigni zastavo svoje vere, da bodo vedeli, kdo si. Po 48 urah ne sme nobeden tvojih součencev več dvomiti o tebi, da bi te šele moral vprašati po tvojem prepričanju! To je edino sredstvo, da se izogneš napačnemu stališču... Bodi kristjan, neprisiljeno, a svobodno... Najmanj pa slablota strahu pred ljudmi. Kdor ima čast, da je kristjan, mu ni treba šele beračiti priznanja in strpnosti za svoje prepričanje; pravico ima, zahtevati rešpekt. Ne boj se, da te bodo imeli za čudaka. Že več kot 40 let sem tak čudak, in vendar me niso ne Bog ne ljudje kdaj zavoljo tega kaznovali... Kdor nima cele vere, ne veruje prav; in če gre za srce, kdor ne da srca brez pridržka, ni pravi prijatelj. Pol — resnica, pol — vera, pol — ljubezen so nadežna peza značajev slabšev, ki imenujejo zmernost, kar je pa le bojazljivost, šibkost.“

Otroci prihranili dva milijona kron. Kje se je to zgodilo? Pri nas gotovo ne! Dne 10. in 11. sept. 1910 se je v mestu Leskovec v Srbiji vršil 15. občini zbor kmetijskih zadrug. Po poročilih na tem zboru ima Srbija 907 zadrug s 40.000 člani. Prometa so imele te zadruge 42 milijonov, od katerih so porabile 3 milijonov za povzdigo gospodarstva. Najbolj zanimivo pa je, kar so poročali tam o varčevanju otrok. Pri zadrugah je poseben oddelek, imenovan otroška hranilnica, v katero vlagajo otroci svoje prihranke. Otroci so naložili v teh hranilnicah dva milijona kron svojih prihrankov. Kako ogromen denar. V Srbiji je to mogoče, ker tam otroci niso tako razvajeni, kakor pri nas. Tam hodijo otroci ob prostem času delat manjša opravila in nosijo zaslužek v hranilnico. Pripas pa se otroci, ko ni šole, potepajo okrog in uganjajo večkrat lumparije. Srbski dečko nese vsak sold v hranilnico, naš pa v tobakarno. To, kar je mogoče na Srbskem, je mogoče tudi pri nas, samo začeti je treba, da mladino prav vzgojimo! Drugače ne pride mo daleč.

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

Pojasnila o inseratih daje
 upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.
 Dne 7. januarja 1911
 Gradec . 86 34 26 48 23
 Dunaj . 84 89 75 59 78

Vinorejci pozor! Radi odhoda v Ameriko prodam takoj svoje posestvo, ki meri 28 oralov in leži v vinorodnem kraju, 3/4 ure od Poljana, 10 minut od okrajne ceste, ki pelja iz Poljana proti Slatini. Posestvo obtoji iz 10 oralov lepega gozda z bukvim lesom, blizu 2 orala lepih vinogradov, večina rigolani, kjer je leta 1909 prirastlo vina čez 30 polovnjakov, njive, da se preživijo obširna družina, goveje živine se redi od 5-6 glav in primeroma od 10-20 svinj. Poslopje obtoji iz dveh še skoraj novih zidanih hiš, 2 obokani kleti, obširno gospodarsko poslopje s svinjskimi hlevi, skoraj vse novo in v dobrem stanju, vse posestvo se drži skupaj kot vrt in leži na solčni legi, voda zdrava pri hiši za ljudi in za živino. Zaduja cena 11000 K, ako ni kupec prepusti les iz gozda, kar je debelejši od 12 col, dobi za 2000 K cenje; ker je mlad gozd, mu še ostane v legu gotovo 3/4 less. Inventar ima kupec na razpolago, kajti pri stanovanju se najde vse potrebno, živino, kakor orodje, hišno orodje, vinasto posodo itd. Posestvo dobro vseh bremen; kupec bi moral dobro polovico kupnine pri pisanih položiti. Janez Debelak, posestnik pri Poljanah. 20

K. Reis, stavb. prakt. v Jaremini se priporoča raznim društvom ter drugim korporacijam v izdelovanju načrtov in proračunov, zagotavljač občinskih in zasebnih vajajočih nakljudno mi zaupanje v vsestransko zadržljivost ocej. naročnikov izvršiti. 13

Učenec, poštenih starišev, ki je dovršil z dobrim uspehom ljudsko šolo, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji eventualno tudi na 3 leta v učenje v trgovino Ivana Traun, Črna gora pri Ptuju. 11

V Pivnico v Laškem vabim njudno c. goste na mnogobrojni obisk, ter nudim sveža topla in mrzla jedila, sveže pivo in dobro vino. Dober bilard na razpolago. Spoštovanjem Mih. Lapornik, najemnik. 8

Učenec, 14 let star iz boljše hiše se sprejme takoj pri Antonu Verbiču, trgovcu, Sevnica ob Savi. 9

Lepo posestvo tik železniške postaje Pesnica pri Mariboru, obtoji iz 11 oralov zemlje in sicer travnika, sadonosnika, njiv in gozda ter lepe zidane z opeko krite hiše in viničarije se ceni primerno in jako ugodno takoj proda. Istotam se proda tudi manjše posestvo, ki meri 5 oralov in sicer obtoji iz travnika, sadonosnika, njive in lesene hiše. Obe poseviti imate krasne lege za vinograde. Natančne pri g. Zinauer Sv. Jakob v Slov. gor. 845

Ženitna ponudba. Z-lim se zaročit s pridno in pošteno gospodico, katera bi imela veselje do gospodarstva, in katera želi samostojna gospodinjica postati. Moje gospodarstvo in premoženje ima vrednost 1 000 kroa in sem brez dolga. Z-lim neveste, ki bi imela tudi nekaj premoženja od 3 do 4000 K. Ponudbe s sliko na upravnštvo tega lista. 985

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 5. jan. 1911.
 Na sejmu je bilo 206 volov, 58 bikov, 52 krav, skupaj 815 komadov. Prodajali so se dobro rejeni volji od 98 do 110 K, srednje debeli volji od 88 do 98 K, dobro rejene krave od 76 do 88 K, srednje debele od 62 do 72 K, suhe krave od 54 do 58 K, bikji od 83 do 98 K. Na Gor. Štajersko se je odvedlo 45 komadov, v Trst 10 komadov. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 82 komadov manj kakor na zdajem. Vse vrste živine so se prodajale za 2 do 4 K dražje kakor zadnji teden.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 9. januarja 1911.
 Na sejem se je prignalo 8695 komadov dobro rejene živine, 792 komadov slabe živine: po vrsti 3086 volov, 536 bikov, 841 krav, 24 bivolov, skupaj 4447 komadov živine. Prodajali so se dobro rejeni volji po 100 do 110 K, srednji po 92 do 98 K, slabši po 78 do 80 K, izvanredno do 118 K, dobro rejeni bikji po 100 do 104 K, srednji in slabši po 98 do 100 K, izvanredno od 80 do 114 K, dobro rejene krave po 82 do 92 K, srednje in slabše po 74 do 78 K, izvanredno do 100 K, dobro rejeli bivoli po 60 78 K, srednji in slabši po 52 do 58 K, slaba živina po 52 do 75 K za 100 kg žive teže. Tendenca: Na tem sejmu je bilo 368 komadov živine več kakor na sosednjem. Bikji in slaba živina so se prodajali za 2 do 4 K ceneje. Dobro rejene živine pa je imela iste cene kakor zadnjič. V izven se je prodalo 447 komadov živine.

Svinjski sejem na Dunaju dne 9. jan. 1911.
 Ob začetku sejma se je prignalo 9111 prasnet in 5768 dobro rejene svinj, skupaj 14889 komadov. Na dananjem je bilo 725 prasnet in 88 dobro rejene svinj skupaj 15594 komadov. Prodajali so se: dobro rejene ograde svinje po 185 do 140 vin., srednje vrste ograde svinje po 122 do 184 vin., stare in lahke po 112 do 120 vin., svinje dolocene za plemo po 80 do 86 vin za 1 kg žive teže. Tendenca: Na današnjem sejmu se je prignalo 549 prasnet in 541 rejene svinj več nego zadnjič. Praseta so se morala prodajati za 10 do 12 vin., dobro rejene svinje za 6 vin. ceneje. Ker so cene precej nazadovale, so ljudje rajši kupovali in je ostalo le okoli 300 svinj neprodanih.

Listaica uredništva.
 Dopisnikom: Kar bo uporabno, pride prihodnjič. — Braškavas: Domoljub je imel prav.

Jos. Čretnik
 Št. Jurij ob južni železnici
 stavitelj mlinov in žag,
 kakor tudi izdelovatelj mlinov za rabo na roko, z gepeljem, motorno in parne silo. Slika je posneta po mojem lastnem izdelku, in pošiljam iste na meni znane osebe na 1 mesečni poskus. — Zahtevajte cenike!

Malo posestvo z dvojnim stanovanjem, klet, živinski hlev, ške-deo in vse potrebno, staba še ni stara, zraven lepa njiva in vse z opeko krito se pod roko preda; cena 2400 K. Jurij Stern, občina Sv. Marjeta na Drav. polju. 4

Na prodaj je pohištvo in preboda v Mariboru, Färbergasse št. 3, vrata 9. 5

Trgovski učenec, nemškega in slovenskega jezika zmožen, kateri se je že najmanj pol leta učil, zdrav iz krepek fant, od poštenih starišev, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji pri tvrdki J. Savaki, trgovina mesnega blaga v Sateku pri Velenju, Štaj. 25

Pristnega vina, od leta 1903, proda Fr. Mihalčič, počta Studenice pri Poljanah 70 hl s 50-60 K loco Poljane 22

Ženitna ponudba. Fant 50 let star, ima gotov ne 10.000 K, se želi oženiti z dekletom 20 do 30 let starim lahko je tudi vdova, ki bi imela goščino ali kako drugo posestvo. Naslov pove upravnštvo lista. 24

Vinogradništvo! Zastonj ne dobite, pač pa po niski ceni lepe američanske divijske Rip postaj in lepa cepljena drevesca razih vrst pri Ivanu Novaku, poč. v Gornjem Velovleku, p. Sv. Urban pri Ptujju. 27

Gostilna v sredi med Mariborom in Ptujem s obratni ceni je na prodaj za 12 000 K. 4000 K lahko ostane vključeni; zraven je tudi 3 orale zemlje. Za gostilno potrebne reči se pridajo zraven. Več pove upravnštvo lista. 28

Z mojo 240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji **Maksa Wolfram,**
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Cena Posteljno Perje

1 kg sivoga, pujsnega K 2°, pol belega K 2° 30, belega K 4°, prima perje mehkega kakor puh K 6°, veleprima oglašjenega najboljša vrata K 8°, mehkega perja (puha) sivoga K 6°, belega 10°, prsnega puha K 12° od 5 kg naprej 884

postnine prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (naokringa), pernica, velikost 170x116 cm z dvema zglavnica, te dve 80x56 cm, zadosti napolnjene, novim, sivim, očiščenim, košatim in stanovitnim perjem K 16°, napol maha K 20°, maha K 24°, pernica sama K 12°, 14°, 16°, zglavnica K 8°, 8° 50, 4°, pernice 180 cm x 140 cm velike K 15°, 18°, 20°, zglavnice 90x70 ali 80x60 cm, K 4° 50, 5°, 5° 50, blazine iz gradla 180x116 cm K 18°, K 15° razpošilja po povzetju, zavojna zastoj, od K 10° naprej postnine prosto.

Maks Berger v Dešenici štev. 1015, Šumava.

Kar ne ngaja, se zameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastoj in postnine prosto.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovnica in častni diplom k zlati kolajni.

Krepilno sredstvo za slabotne, malekryne in rekonvalescenta. Pevzuče volje do jedi, urjenje živce in popravi kri. Izboran okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l 4 K 2 50 in po 1 l 4 K 4 50.

Izvrstne

špirit-olove droži

pošilja po niskih cenah postnine prosto na vsako pošto ali železniško postajo

Makso Mayer,

prej pl. Damreicher-jeva tovarna za izdelovanje špiritovih in olovih droži v Savskem Marofu. 2

Našim gospodinjam

priporočamo

le edino Pfeifer-jevo milo, ker le to napravi brez truda snežno belo perilo!

Pazite na vtis Pfeifer in znakmo :: tiger

926

Slovenec Konrad Skaza,
delavca za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najpogosteje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska seloga sv. rcepel. Novi samostni slovenski ocniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 891

Naslov za brzovanje Brikettid-Dunaj.

GESELLSCHAFT M.B.H. WIEN VI.

Si je mahoma priborila prvo mesto

Najidealnejša luč doma.

Za nastavo v stanovanjskih radi posebne varnosti oblastveno dovoljeno. Za razsvetljavo vsake vrste od 1 do 30 plamenov najcenejši sistem, ki se je tudi najboljše izkazal. Zahtevajte prospekte zastoj.

Telefon št. 4236. 958

Generalni zastop **Zinauer & Co.**
Sv. Jakob v Slov. gor.

Štefan Kaufmann
trgovina z železnino
23v Radgosi,
priporoča
štedilnike
in vsakovrstno posodo.

Štampilje
iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Brzoparilniki za krmo

ALFA

so najbolji!

Velika prihranitev na času, na kurivu in najboljša krma

930 to so največje prednosti istega.

Zahtevajte cenike! Dopisuje še slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

Proda se kovačnica

s stanovanjem, pri župni cerkvi, ker tam v obližju štirih občin ni nobene kovačije, je za dobrega delavca preobilo dela. Prav lep kraj je tudi za kakega vmirovljenega gospoda, ker bi se dale to stanovanje tudi razširiti in povečati. Naslov se izve v upravnistvu tega lista. 23

Stolpne ure

za cerkve, rotovže, šole, graščine i. t. d. izdelujeta po dolgoletni praksi in najboljši konstrukciji brata Ignac in Jožef Berthold v Ernovju, glasom obrtnega lista upravičena špecialista v izdelovanju stolpnih ur. El-ktrični strojni obrat, 5 — 10 letno jamstvo, po ceni, brez konkurence, tudi plačila na obroke. Proračun zastoj. Poprava najhitreje. Najboljše reference. 984

Steckenpferd-milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšo milo za kožo kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 130

Naznanilo.

Posojilnica v Gornji Radgosi, reg. zadruga z neomejeno zavezo sklenila je v seji načelstva dne 4. decembra 1910, da s 1. januarjem 1911 zviša obrestno mero hranilnih vlog od 4 1/2% na 5%.

Obrestna mera za posojila pa ostane ista kakor do sedaj, namreč pri posojilih proti vknjižbi 5 1/2%, na osebni kredit pa 6%.

V G. r. Radgosi, dne 26. decembra 1910.

Posojilnica v Gornji Radgosi, reg. zadruga z neom. zavezo. 10

Olje od motorja oddaje 100 kg. po **25 K.**
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ženini, neveste, svatje

Janko Artmanu
v St. Jur ob juž. žel.
po svatovske obleko

in druge na novo nabavljene svatovske potrebšine. 981

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam cepljene trte na prodaj mošter-silvaner, burgunder-beli, muškar-V. rizling, rulander, portugizer, kapčina, žlahtnina, beli in radeči traminec, ranfol, vse na riparijo portalis cepljeno. Cepljene trte stanejo 100 komadov 14 kron. Konejaki 100 komadov 3 krone. Naročila se sprejemajo, dokler je še kaj v zalogi.

Janez Verbujak,
posestnik in trtnar, Breg pri Ptuj.

Kaplice za želodčni krč: Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Žganje proti trganju :: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:
mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 936

Izborne brzoparilnike za krmo

ALFA

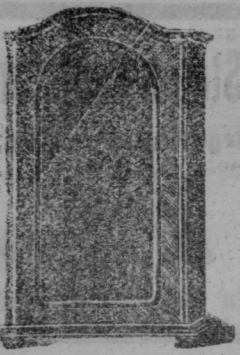
se najbolje naročajo v trgov.

Jos. Cizel na Polzeli

v Savinjski dolini,

kjer je vedno tak brzoparilnik na ogled in na poskušajo. Prihranitev na kurivu in na času je ogromna. — Krma je mnogo boljša!

Dobavlja se tudi izvrstni strežnik zakrivač iz tovarne F. P. Vidic & Komp. v Ljubljani.

Največja mizarska in tapetarska trgovina Karol Wesiak - Maribor

Pohištva in posteljne oprave

..... po najnižjih cenah. ....

Genik in proračun zastoj.

551 Tegethova ulica števil. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnem-
kov pa je več! Zato
pozor! Zahtevajte
in jemljite samo
izvirne zavoje
z imenom
Kathreiner

Skoraj
zastoj!

Gramofon

za 15 K

obstoječ iz politirane škatli-
ce v velikosti 23 x 22 x 13
cm koncertne nombrane, raz-
nobarvne trompete v premeru
47 cm; jako priljubljen in
glasen aparat. Velike plošče
po 2-50 K, 1000 igl 1-60 K.
Tako po ceni samo pri Zi-
nauer & Co. Sv. Jakob v
Slov. gor. Oddaja se tudi na
obroke. Jako umestno darilo.
883

Iščem dobro iščo pekarijo, na
deželi ali pa v majhnem mestu
Spodnjega Stajerskega v nsjem,
do 1. januarja ali 15. februarja
pod naslovom: št. 153, poste res-
tante, Maribor. Pozneje tudi ku-
pim. 974

Jako lepo posestvo se proda, le-
pa lega, pripravno za vsakega gos-
poda kot letovišče, ali za skrbne-
ga gospodarja, aroudirano 14¹/₂, o-
ralov, 20 minut od kolodvora in
trga, 5 minut od glavne ceste, 4¹/₂
oralov travnikov, 4 orale njiv,
800 sadnih dreves, brajde, vrt,
800 seznevin vinograda (polovica
novi nasad), vse v najboljšem re-
du in dobro gnojeno, 6 oralov
gozda, lepa gospodarska hiša, devet
prostorov, podstrešje, klet in hram
gospodarsko poslopje, hram in hlev,
hlevi za prašiče, pralna kuhinja
in sušilnica za sadje, listnica vse
z opeko krito in v najboljšem
stanju. Pripravni gospodarski stro-
ji, kakor: centrifuga za mleko,
parilnik, slamoreznica, mlin, rez-
nica za peso, stroj za pranje pe-
re, krompirja itd. Več se izve pri
Franjo Počkaj, Šmarje pri Jelšah
Sp. Stajersko. 912

Žagmojster

zdrav in ne starejši kakor 45 let, ter lepe-
ga vedenja se sprejme takoj. Neoženjen in
ki razume nekaj mizarstva, ima prednost.

Naslovi se na 976

Ivana Pfeifer, Košnica pri Celju.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred
vsakim onesnaženjem, ker se po teh najmanjša ra-
na izcimi v zelo hude, težko ozdravljive rane.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo,
takozvano praško domače mazilo, kot zanesljive
sredstvo za obveze. To obvaruje rane, olajšuje vnet-
ja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16
se pošljejo 4 pušice, za K 7- pa 10
pušic poštnine prosto na vsako postajo
avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca,
eno in varstveno znamko. Pristno le
po 70 vinarjev.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „PRI ČRNEM DRU“

PRAGA, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. 250

Ženini in neveste!

Ako si hočete nakupiti lepo in novo blago za poročne o-
bleke in razno platno za perilo ter krasne svilene robe po
nizkih cenah, tedaj se zglasite pri
narodnem in domačem trgovcu

Franču Lenart v Ptuj,

ki ima za gostije tudi lepe šopke ter fine vence za neveste.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom,
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni. 26

Priporoča se

Franču Lenart v Ptuj.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo)

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrastujejo: na-
vadne po 4¹/₂, proti 3 mesečni odpovedi po 4¹/₂.
Obvesti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se
poštno hranilno položnico na razpolago (tek konte
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni
varnosti po 4¹/₂%, na vknjižbo sploh po 5¹/₂%, na
vknjižbo in poročstvo po 5¹/₂%, in na osebni
kredit po 6¹/₂%. Nadalje iposojajo na nastave vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih demarčnih za-
vedih prevzame posojilnica v svoje lasti postji pe-
vritvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kroc. — Pročnje se vknjižbo dela posojilnica
bruplačno, stroška plača le kletaka.

Uradne ure

se vsake gredo in četrek od 9. do 12. dopoldna
in vsake sobote od 8 do 12 dopoldna, izvanredni
praznika. — V uradnih urah se sprejemajo in iz-
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in postajo sprejemajo vsak delavnik od 9.—12.
dopoldna in od 2.—5. dopoldna.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne naknadilne.